

Konstytucja Księstwa Warszawskiego, 1807 r.

Tytuł I

Artykuł 1. Religia katolicko, apostołsko, rzymska jest religią stanu.

Artykuł 2. Wszystkie wyznania są wolne i publiczne. [...]

Artykuł 4. Znosi się niewolę, wszyscy obywatele są równi w obliczu prawa [...].

Tytuł II. O rządzie

Artykuł 5. Korona książęca warszawska jest dziedziczną w osobie Króla Saskiego, jego potomków, dziedziców i następców w porządku następstwa ustanowionego w domu saskim.

Artykuł 6. Rząd jest w osobie króla. On sprawuje w całej swojej zupełności urządowanie władzy wykonawczej. Od niego wychodzą projekta do praw. [...]

Tytuł IV

Artykuł 19. Sejm Główny składa się z 2 izb, to jest z Izby pierwszej, czyli Senatorskiej, i z drugiej Izby, czyli Poselskiej. [...]

Artykuł 21. Działaniami jego są: naradzanie się nad prawem podatkowym, czyli urządzeniem skarbowym, i nad prawami tyczącymi się odmian, które uczynić wypada bądź w prawodawstwie cywilnym, bądź też w systemie bicia pieniędzy. [...]

Tytuł V. O senacie

Artykuł 23. Senat składa się z 18 członków, to jest 6 biskupów, 6 wojewodów, 6 kasztelanów. [...]

Tytuł VI. O izbie poselskiej

Artykuł 35. Izba poselska składa się: 1. Z 60 posłów, wybranych na sejmikach, czyli zgromadzeniach szlachty każdego powiatu [...]. 2. Z 40 deputowanych z gmin. [...]

Tytuł IX. Sądownictwo

Artykuł 69. Kodeks Napoleona będzie prawem cywilnym Księstwa Warszawskiego.

Artykuł 70. Rozprawa jest publiczną w rzeczy cywilnej i kryminalnej. [...]

Artykuł 74. Sądownictwo jest niepodległe. [...]

Tytuł X. O sile zbrojnej

Artykuł 79. Siła zbrojna składać się będzie ze 30 000 ludzi wszelkiego rodzaju żołnierza, obecnego pod bronią, nie licząc w to gwardii narodowych.

Wiek XIX w źródłach. Wybór tekstów źródłowych z propozycjami metodycznymi dla nauczycieli historii, studentów i uczniów, oprac. M. Sobańska-Bondaruk, S.B. Lenard, Warszawa: WN PWN, 1999, s. 39–42, 45–46.

Praca z tekstem

1. Nazwij ustrój Księstwa Warszawskiego.
2. Scharakteryzuj trójpodział władzy w Konstytucji Księstwa Warszawskiego.
3. Korzystając z wiedzy pozaźródłowej, ustal, kto i gdzie nadał Księstwu konstytucję.
4. Omów pozycję Kościoła katolickiego w Księstwie Warszawskim.
5. Rozstrzygnij, czy skutek przyjęcia Konstytucji Księstwa Warszawskiego doszło do złamania decydującej roli szlachty. Uzasadnij odpowiedź.